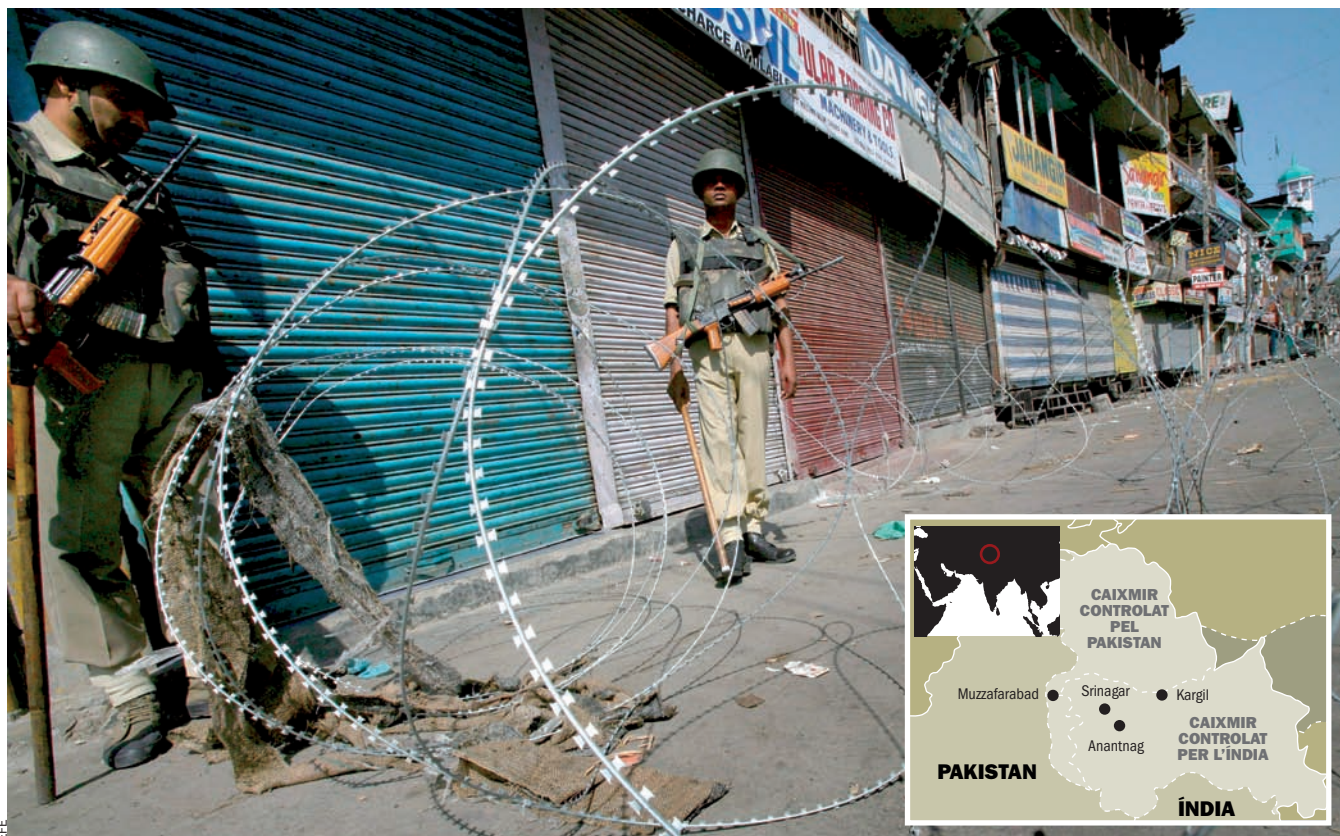

L'estiu ha deixat més de trenta morts al Caixmir. El moviment separatista, que reclama la fi de la dominació de l'Índia, ha ressorgit després d'uns quants anys de calma relativa. La setmana passada el govern indi va decretar un toc de queda permanent a les principals ciutats i va empresonar nombrosos líders. Mentrestant, el Pakistan continua mirant-se la zona de reüll.

EEF Dos soldats indis patrullen per Srinagar durant el toc de queda decretat per l'Índia, el dilluns 6 d'octubre.

Es revifa el conflicte al lloc més calent del món

La situació al Caixmir s'escalfa de dia en dia. Aquest territori situat a la serralada de l'Himàlaia, dividit entre l'Índia i el Pakistan, ha viscut un estiu conflictiu, sobretot a la part administrada pel govern indi, amb nombrosos enfrontaments entre l'exèrcit d'aquest país i grups independentistes. A principi de la setmana passada, la situació va empitjorar ostensiblement arran de la imposició per

part de les autoritats d'un toc de queda permanent que va obligar milions de ciutadans a romandre a casa seva. L'Índia, de fet, va adoptar aquesta mesura com a resposta a la convocatòria d'una manifestació, impulsada pel Comitè de Coordinació del Caixmir (KCC), amb el suport de la Conferència Hurriyat, una aliança de partits independentistes, per demanar la fi de la dominació de l'Índia sobre el Caixmir. El KCC havia

programat la manifestació al centre de la capital de la zona índia, Srinagar, concretament a la plaça de Lal Chowk, que és precisament el lloc on l'any 1948 el primer ministre indi, Jawahar Lal Nehru, va prometre que l'Índia respectaria el dret a l'autodeterminació, expressat en un referèndum, als ciutadans del Caixmir.

A banda d'això, com a mesura complementària a la declaració del toc de queda, el govern de l'Índia va ordenar la detenció de diversos dirigents dels moviments separatistes, com ara Mirwaiz Umar Farooq, president de la Conferència Hurriyat, i també Mohammad Yasin Malik, president del Front d'Alliberament del Caixmir (JKLF). Mentre passava això, un gran nombre de vehicles de la policia patrullaven

per Srinagar, la nit abans de la manifestació, amb altaveus que llançaven missatges comminant la població a no sortir al carrer, amb l'amenaça de respondre amb la força si algú violava el toc de queda. D'aquesta manera, a banda d'alguns incidents menors amb grups de joves que van desafiar la mesura, la situació va romandre tranquil·la a les principals ciutats del Caixmir. Ben segur que la població encara tenia fresc a la memòria la mort de Sheikh Abdul Aziz, un dels líders més destacats de Hurriyat, de resultes dels trets que l'exèrcit va disparar el dia 11 d'agost passat contra els centenars de milers de persones que es van manifestar pacíficament prop de l'anomenada *línia de control*, que divideix les àrees controlades pel Pakistan i per l'Índia.

Sigui com vulgui, un portaveu del Comitè de Coordinació, l'entitat responsable de l'organització de la manifestació, va demanar que, si el govern aixecava el toc de queda, la gent tornés a treballar amb absoluta normalitat. "No volem que la gent tingui més dificultats. La gent ha de tornar a fer vida normal i els estudiants no han de deixar que el moviment que s'ha engegat els perjudiqui els estudis, perquè ambdues coses són importants per al futur del Caixmir", va declarar Syed Ali Geelani, un dels líders de Hurriyat. En una línia semblant, un altre dirigent d'aquesta organització, l'ex-president Abdul Ghani Bhat, va queixar-se que imposar un toc de queda no era una mesura democràtica i va suggerir que la conferència estava disposada a adoptar uns altres mètodes per aconseguir de satisfer les aspiracions dels ciutadans del Caixmir si al govern de l'Índia no li agradaven els mètodes de protesta actuals. Al seu torn, el president de Hurriyat, Mirwaiz Umar Farooq, va referir-se també a les mesures antidemocràtiques adoptades per l'Índia per combatre un moviment pacífic: "Hem obtingut una victòria moral i hem donat un missatge alt i clar", va dir Farooq.

Calma tensa. El Caixmir ha arribat a la situació que s'hi viu des del mes d'agost passat després d'uns quants anys de relativa calma. Durant aquests darrers mesos, la zona ha viscut un dels episodis de demostració del sentiment

contrari a la dominació de l'Índia dels darrers vint anys. La situació de tensió actual va desencadenar-se quan el govern indi va aprovar un pla per a lliurar unes terres properes a un important santuari hindú a l'entitat religiosa que el gestiona. Aquesta proposta va derivar en enfrontaments entre la població musulmana del Caixmir, que és majoria, i els habitants de la regió de Jammu, una part del Caixmir de majoria hindú. Aquesta disputa va esperonar el sentiment antiindi dels musulmans i va donar peu a la convocatòria de nombroses manifestacions. D'ençà que van començar aquestes protestes, el mes d'agost passat, almenys una trentena de persones han mort al Caixmir

Una amalgama de partits

La Conferència Hurriyat és una aliança de partits separatistes que va néixer el 1993 com un front polític per a exigir la fi de les pretensions de l'Índia sobre el Caixmir. En aquest sentit, Hurriyat ha rebut des de l'origen el suport del govern del Pakistan. Hurriyat, de fet, va aprofitar el buit deixat pel Front d'Alliberament del Caixmir, partidari de la independència, que va perdre força en ser controlat pels serveis d'Intelligència del Pakistan i convertit en un grup amb característiques pròpies de l'islamisme radical. Les interferències del Pakistan al Caixmir han estat constants al llarg d'aquests anys. Sense anar gaire lluny, la setmana passada va esclatar una forta polèmica quan el president del Pakistan, Asif Zardari, elegit de poc, va declarar a la revista *Wall Street Journal* que els separatistes del Caixmir eren uns "terroristes". Això va provocar l'enuig de les organitzacions separatistes i, fins i tot, va fer que durant el període de toc de queda decretat per l'Índia un grup de militants separatistes cremessin, per primera vegada en la història d'aquest conflicte, imatges del president pakistanès.

arran de la repressió de la policia. Els analistes, tanmateix, consideren que el conflicte per aquestes terres ha estat un efecte, i no la causa, de les diferències entre els musulmans i els hindús que habiten al Caixmir. Després d'un parèntesi amb motiu de la celebració del mes del ramadà, els grups separatistes volien reprendre les protestes amb la manifestació programada per a dilluns de la setmana passada a Srinagar.

Així doncs, la situació actual és un episodi més d'una llarga disputa. Un dels darrers moments de més tensió es va viure l'any 2002, quan l'Índia i el Pakistan van arribar a mobilitzar fins a un milió de soldats al llarg de la línia de control que divideix les dues zones. El Caixmir és considerat com una de les zones més perilloses de tot el planeta, car enfronta dues potències que disposen d'armament nuclear. El Caixmir, de fet, ja ha estat la causa de dues guerres des que l'Índia i el Pakistan es van independitzar de l'imperi britànic el 1947. El govern d'Islamabad considera que el Caixmir s'hauria d'haver integrat al Pakistan aquell any, perquè la majoria dels seus habitants són musulmans, i defensa el dret dels ciutadans a decidir el seu futur en un referèndum. L'Índia, per una altra banda, mira d'evitar qualsevol debat internacional sobre aquesta qüestió, tot i que reclama que la línia de control esdevingui una frontera reconeguda i estable. Però ni l'Índia ni el Pakistan no volen que el Caixmir es converteixi en un estat completament sobirà i independent.

Sigui com vulgui, el Caixmir administrat per l'Índia ha viscut des del 1989 un increment, a vegades violent, del moviment separatista, contrari a la dominació per part del govern de Delhi, cosa que ha motivat que l'Índia hi hagi arribat a desplegar més de 500.000 soldats. Alguns dels grups separatistes són favorables a la independència, mentre que uns altres voldrien que el Caixmir esdevingués part del Pakistan. Durant aquests anys tots dos estats s'han llançat acusacions mútues d'interferir a la zona, tot i que l'any 2004 van engegar un procés de pau per mirar de trobar una solució definitiva al conflicte.

Xevi Camprubi